

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Еля Александрова Цанева
Институт за Етнология и Фолклористика с Етнографски музей при БАН,
секция „Историческа етнология”,

Относно: конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“, по професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата (Европейска етнология), обявен в ДВ, бр. 64 от 5 август 2014 г.

В конкурса, обявен от Историческия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, участва един кандидат: **гл. ас. д-р Джени Маринов Маджаров** от Специалност „Етнология“ към Историческия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. Документите на кандидата са коректно изготвени и представени, съобразно изискванията на Закона и правилата на научното звено.

Гл.ас.д-р Дж.Маджаров проявява изследователски интерес към нетрадиционни проблеми, които иновативно и сполучливо вписва в катедрената тематика - според личната му самопреценка, те включват: жестово поведение на човека и обредни жестове; Сравнителни изследвания на европейските култури; Стопанска антропология; Музейно дело и етнографско музейно експониране. Тези теми формират и основната насоченост на продукцията му, с която той се представя на конкурса. Тя сполучливо и качествено допълва основната негова сфера на професионална реализация - преподавателската.

В годините между придобиване на степента "доктор" и назначаването му за гл.ас. през 1995 г. той натрупва богат и безценен опит като музеен работник и теренист, като хоноруван преподавател по фундаментални етнографски и етнологични курсове в университетите в София и Пловдив. Продукцията след 1995 г., с която Джени Маджаров участва в конкурса, включва една монография на български език, 18 студии и статии /12 на български, 5 - на чужди езици и 1 - електронно издание/ и 4 работи под печат. Пет от реализираните публикации са издадени в чужбина на български и на чужд език. Съществена част от тези изследвания е в активно научно обръщение и е цитирана от български и чужди автори.

Д-р Джени Маджаров притежава един оригинален и рядък образователен бекграунд, който му позволява през годините да развие различна и атрактивна както за студентите, така и на научната колегия гледна точка и подход към етнологичните прояви - това го превръща в интересен и търсен автор, лектор и експерт. Езиковата му подготовка и култура /владее унгарски, английски, руски и ползва още три езика/, допринасят за активността му в национални и интернационални форуми, публикации и проекти, както и включването му в преводите на научни етнологични текстове от английски и унгарски езици. След 1995 г. той е изнесъл 24 доклада на национални и международни конференции, проведени у нас и в чужбина; участник е в 6 научни проекта и има серия научно-популярни изяви като публични лекции; изказвания при откриване на изложби; тематични сказки и пр. Реализация на музейно-експозиционните му умения е участието му в подготовката на 4 изложби - тематично-експозиционни планове и нареждане, като някои - напр. фотоизложбата "Египет - красота и величие" е изцяло негова идея, замисъл, реализация и подготовка, изработване и подреждане.

Неотделима част от професионалната му реализация е ръководството на теренни практики за студентите от специалността, като тяхната география е широко простряна по протежението на цялата западнобългарска земя, също така включва и участие в международна антропологична експедиция в Египет. Друга непосредствена дейност, свързана с работата му със студентите, е рецензирането на многобройни /отчетени са 42/ дипломни и магистърски работи, както и на книги. Участва в издателски съвети и редколегии, съставя, редактира и организира издаването на поредици, отделни токове и тематични книжки, между тях утвърдената вече поредица *Ethnologia Academica*, на която е и един от създателите.

От 1995 г. до днес Джени Маджаров води лекционни курсове и семинарни занятия в бакалавърски и магистърски програми на Историческия, Стопанския и Геолого-географския факултети на Софийския университет, Филолого-Историческия факултет на Пловдивския университет и НБУ. Тематиката на преподавателските му ангажименти показва не само голямо сюжетно разнообразие, но иновативност и модерност и включва целия диапазон от гореспоменатите му основни интереси, а също така - и курсове, които несъмнено обогатяват и задълбочават хоризонтите на преподаване в основния български ВУЗ. Това е доказателство за необходимостта в обучителния процес на съвременното равнище да бъдат привлечени учени, минали през европейските образователни институции и съизмерващи по техни критерии изследователските и преподавателските си стандарти. По темата *Фолклор на Европа. Европейски и унгарски народни обичаи*, изнася лекции и упражнения на унгарски език в Университет „Лоранд Йотвьош”, Будапеща, а по темата *Етикет и традиция* - на руски език. Споменатата по-горе езикова версираност на кандидата го прави търсен участник в международни обменни преподавателски програми: изнася лекции по "Еразъм", участва в обучението на чуждестранни българисти и слависти, а напоследък се включва и в лекционния обмен с преподаватели от Казанския национален университет.

Преобладаващата част от лекциите и семинарите са с теми: Икономическа антропология, Традиционна култура, вкл. митология и празничност, Уводни курсове в етнологията, вкл. история и теория. Темите на всички лекционни курсове съвпадат с изследователските полета на кандидата. Представените публикации за конкурса са отпечатани след получаването на докторската степен от Дж. Маджаров и също са посветени на значими въпроси от съвременната българска културна история в антропологичната ѝ трактовка.

Сред тях се откроява една основна нова тема -- *Антропология на жестовете - Жестовото поведение в култура на общностите*, на която е посветен и хабилитационният му труд. Той е под надслов "*Функция и семантика на обредния жест в унгарската култура*" - един текст от 360 с., издаден от ИК "Гутенберг", София, 2014 г. Книгата е оригинално замислена и новаторски изпълнена - за българската етнология жестовете и техният културен прочит са не само неразорано, а и неначенато изследователско поле. Авторът поставя емпирията си /натрупана с методиката на общохуманитарната, историческа, етнологична, фолклористична и психологическа събирателски процедури/, в онези възможни контексти, които дългогодишната подготовка за разгръщане на темата му е подсказала. Основните между тях са: жест-културна памет; жест-колективна и индивидуална психика; жест-общност, носител на различни типове социална определеност - религиозна, етническа, езикова, историческа; жест-знак; жест-история. Две характеристики открояват интерпретативния подход на автора: Преди всичко, свободното му движение - живот, образование и общуване, в динамична поликултурна среда е изострило усета му за сравнимост и текстът е много

добър модел на една находчиво намерена и открито чувствителна компаративност. На второ място, спирайки избора си върху разглеждането на един конкретен жест - този на повдигане на тялото, авторът ни го показва като холистичен културен елемент, единение на форма, смисъл и функция. В резултат пред читателя е картината на жеста като средоточие на мирозданието на хората и етническите им групирания, поставени в конкретна социокултурна и политическа среда. Бих казала, че на примера и чрез "разчепкване" тъканта на жеста в културата и историята изследването е талантливо представяне на онази линия, която в съвременната постмодерна /особено - постсоциалистическа/ етнологична теория се очертава като най-сполучливото "улавяне на неуловимото" - разкриването на етничността у отделния индивид чрез избран историко-културен елемент. Следи на прецизно и продължително обмисляне и натрупване на масив от възможни тълкувания, избирането сред тях на исторически адекватното и скрупулезното му доказване характеризират и останалите представени публикации на кандидата. В съвкупност те представляват едно сериозно и необходимо новаторско прочитане на явления, много от които са и нововъвлечени в изворовия масив на българската етнология.

В заключение: Като имам предвид тематичната адекватност на изнасяните от кандидата лекционни курсове и семинарни занятия, характера и равнището на представените публикации - хабилитационен труд и масив от изследвания, неговите извънпреподавателски занимания - теренни практики със студенти, музейна и експозиционна дейност, редакторска и издателска активност и съобразно изискванията на конкурса за ДОЦЕНТ в СУ, убедено подкрепям кандидатурата на **гл. ас. д-р Джени Маджаров** за заемане на академичната длъжност ДОЦЕНТ по обявеното направление.

25. 11. 2014 г.

доц. д-р Еля Цанева